

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

De vaste commissie voor Justitie heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister van Justitie naar aanleiding van de brief van 16 maart 2010 over Taxibeleid (Kamerstuk 31 521, nr. 47).
Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
De Pater-van der Meer

Adjunct-griffier van de commissie,
Puts

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

1. Algemeen

De leden van de CDA-fractie hebben met instemming kennisgenomen van de voornemens om de screening in de taxibranche op korte termijn te verbeteren en van de vervolgstappen om die screening in de toekomst ook voor andere beroepsgroepen te optimaliseren. Zij onderschrijven dit van harte, aangezien er thans veelal geen periodieke screening plaatsvindt. Daardoor bestaat het risico dat iemand na het verkrijgen van de Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) een voor zijn functie relevant strafbaar feit pleegt en desondanks werkzaam blijft in zijn functie. Deze leden hebben enkele vragen.

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de minister van Justitie. Zij delen de opvatting dat het in voorkomende gevallen onwenselijk is dat een taxichauffeur, maar ook in het geval van andere beroepsgroepen, na het begaan van een voor de uitoefening van zijn beroep relevant strafbaar feit verder kan gaan in dat beroep. Deze leden kunnen zich in dit kader dan ook vinden in de voorgestelde tussentijdse periodieke screening van taxichauffeurs en in de mogelijk van daaraan verbonden consequenties. Toch hebben deze leden enkele aanvullende vragen.

De leden van de SP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de minister van Justitie over de screening van taxichauffeurs.

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van bovengenoemde brief. Er blijven echter enkele vragen staande.

2. De huidige situatie - algemeen

De leden van de CDA-fractie lezen dat er in 2009 ruim 450.000 VOG-aanvragen zijn ingediend. Hoeveel daarvan zijn er gehonoreerd? Kan van deze aanvragen en afgiften een uitsplitsing worden gegeven naar beroepsgroepen?

De leden van de PvdA-fractie vragen op grond van welke criteria wordt bepaald wanneer justitiële gegevens relevant zijn voor het onthouden van een VOG en uiteindelijk het niet (opnieuw) toelaten tot een beroep. Begrijpen deze leden het goed dat de ernst van het strafbare feit, het tijdsverloop en het aantal strafbare feiten dergelijke criteria vormen? Is ook de aard van het strafbare feit relevant? Kan de minister nader ingaan op deze feiten? Kan dit aan de hand van concrete voorbeelden worden gedaan waaruit duidelijk kan worden in welke gevallen een VOG wel en in welke gevallen een VOG niet wordt verstrekt?

3. Screening in de taxibranche

De leden van de CDA-fractie lezen dat de taxibranche een (vijfjaarlijkse) periodieke screening kent in verband met het verlengen van de chauffeurspas. De minister van Verkeer en Waterstaat kan, bij vermoedens van onbetrouwbaarheid, ook tussentijds verlangen dat een nieuwe VOG wordt overgelegd. Aan het niet (kunnen) overleggen van de VOG kunnen consequenties worden verbonden. Hoe vaak heeft de minister van Verkeer en Waterstaat gebruik gemaakt van zijn bevoegdheid de chauffeurspas in te trekken?

Verder begrijpen deze leden dat het Centraal Orgaan Verklaring Omtrent het Gedrag (COVOG) nieuwe gegevens die de nieuwe screeningsmethode oplevert marginaal toetst om te bezien of het wenselijk is dat een

nieuwe VOG wordt aangevraagd. Waarom is dit een marginale toetsing en wat houdt dit marginale in?

Indien betrokkene geen gehoor kan of wil geven aan dit verzoek, kan de chauffeurspas door de Inspectie Verkeer en Waterstaat (IVW) worden ingetrokken. De leden van de CDA-fractie vragen waarom dit een «kan»-bepaling is en niet een imperatieve, zeker als er sprake is van onwil. Voornoemde leden vragen waarom het tot 1 januari 2011 moet duren alvorens de aanpassing van het Besluit justitiële gegevens en de technische koppeling tussen JustID en het COVOG zullen zijn geoperationaliseerd.

De leden van de PvdA-fractie hebben enerzijds begrip hebben voor het standpunt van de minister ten aanzien van een strengere screening, maar anderzijds zouden zij niet willen dat de resocialisatie van strafrechtelijk veroordeelden onnodig zou worden bemoeilijkt vanwege een relatief klein strafbaar feit. Kan de minister op dit dilemma ingaan? De aan het woord zijnde leden zouden tenminste voor jeugdigen met een strafbaar feit op hun conto meer dan terughoudendheid wensen ten aanzien van het niet (opnieuw) verstrekken van een VOG. Deze leden zijn van mening dat met name het opleggen van een straf voor een gering feit of een Halt-afdoening er niet toe mag leiden dat een minderjarige op latere leeftijd vanwege het ontberen van een VOG wordt gehinderd in het vinden van werk of stageplaats. De leden van de PvdA-fractie zijn van mening dat minderjarigen die genoemde kleine delicten hebben begaan op het moment dat zij meerderjarig worden met een schone lei zouden moeten kunnen beginnen. Daarbij past het naar de mening van de aan het woord zijnde leden niet dat hun nog een VOG kan worden onthouden. Kan de minister hier op ingaan?

De leden van de PvdA-fractie vragen waarom werkgevers – behalve bij de aanstelling van een werknemer – later zelden of nooit om een nieuwe VOG verzoeken. Kan de minister hierop ingaan? Acht hij het wenselijk om werkgevers aan te zetten tot het vaker doen van het vragen van een nieuwe VOG? Zo ja, hoe gaat hij dit doen? Zo nee, waarom niet?

De leden van de SP-fractie merken op dat er enkele series Kamervragen zijn gesteld over de screening, naar aanleiding van een bericht over een veroordeelde zedendelinquent die nog twee jaar heeft gewerkt als chauffeur in het leerlingenvervoer. Een zeer onwenselijke situatie, die volgens de minister toch moeilijk blijkt te voorkomen, omdat het toetsmoment het verstrekken van de VOG is, maar strafbare feiten gepleegd na het moment van het verkrijgen van de VOG er niet toe kunnen leiden dat de VOG wordt herbeoordeeld of ingetrokken. Deze leden vragen of de minister de mening deelt dat het niet slechts van eventuele maatregelen van de werkgever afhankelijk mag zijn of een veroordeelde zedendelinquent als chauffeur werkzaam mag blijven? Deelt de minister eveneens de mening dat dit ook niet alleen afhankelijk mag zijn van een eventueel beroepsverbod dat is opgelegd door de rechter? Kunnen beroepsverboden voor alle strafbare feiten worden opgelegd? Zo nee, voor welke hier relevante strafbare feiten is dit niet het geval? Hoeveel beroepsverboden worden jaarlijks opgelegd, en om welke beroepen gaat het veelal?

De aan het woord zijnde leden vinden dat de huidige situatie, waarin iemand die na het verkrijgen van de VOG een voor zijn functie relevant strafbaar feit pleegt werkzaam kan blijven in die functie, moet worden verbeterd. Deze leden verwelkomen dan ook het door de minister toegezegde onderzoek om de screening te verbeteren voor andere beroepsgroepen dan de in deze brief genoemde taxibranche. Een «periodieke screening» zou naar de mening van deze leden niet eens de beste oplossing zijn. Ten eerste omdat dat er toe leidt dat er veelal niets aan de hand is en een VOG onnodig opnieuw bekeken wordt. Ten tweede

omdat de herbeoordeling dan nog steeds niet direct of heel kort na het strafbaar feit plaatsvindt. Deelt de minister deze mening? Is de minister bereid deze nadelen van een periodieke screening mee te nemen in het onderzoek en te bezien of een systeem de voorkeur verdient waarin het COVOG bij strafbare feiten, gepleegd door een VOG-houder, een signaal krijgt (een «piepsysteem») en (marginaal) de VOG kan toetsen? De leden van de SP-fractie constateren dat de minister van Verkeer en Waterstaat tussentijds van een chauffeur verlangt dat een nieuwe VOG wordt overgelegd, «indien hij vermoedt dat een taxichauffeur niet langer voldoet aan de eisen van betrouwbaarheid». Wanneer zal er van een dergelijk vermoeden sprake zijn? Op welke wijzen kan een dergelijk vermoeden ontstaan? Kan dat ook door een suggestie van het Openbaar Ministerie of door anonieme tips van burgers bijvoorbeeld?

De aan het woord zijnde leden vragen nadere toelichting op de oplossing voor de taxibranche, dat automatisch wordt bekeken of op de naam van een taxichauffeur een nieuw strafbaar feit in de Justitiële Documentatie is bijgeschreven en het COVOG deze nieuwe gegevens marginaal kan beoordelen. Betekent het «automatisch» opnieuw bekijken dan ook dat dit direct na een strafbaar feit zal gebeuren? Zo nee, waarom niet? Dit moet toch technisch te realiseren zijn? Of is dit toch een vorm van periodieke toetsing? Zo ja, hoe vaak zal dit dan plaats vinden? Zijn hiermee situaties zoals genoemd, het nog twee jaar doorwerken van een veroordeelde zedendelinquent als chauffeur in het leerlingenvervoer, te voorkomen? Kan de minister een casus schetsen of voorbeeld geven waaruit duidelijk wordt hoe deze nieuwe screening dergelijke problemen kan voorkomen, en hoe een en ander in zijn werk gaat?

De minister geeft aan dat het voor de taxibranche op korte termijn mogelijk is een screening in te voeren, waarin ook relevante strafbare feiten, die zijn gepleegd na het verkrijgen van de VOG, worden betrokken. De leden van de VVD-fractie vragen hoe vaak (periodiek) deze screening zal plaatsvinden.

Voornoemde leden willen dat de chauffeurspas of ondernemingsvergunning kan worden ingetrokken bij zware overtredingen of een regelmatig patroon van kleinere overtredingen, voor de duur van bijvoorbeeld tien jaar. Deze leden verzoeken de minister hier nader op in te gaan. Verder vragen deze leden of de minister het niet een betere wijze van controle acht om elke chauffeur een persoonsgebonden pas te verstrekken?

4. Vervolgstappen

De leden van de CDA-fractie begrijpen dat wat betreft de optimalisering van de screening (ook) voor andere beroepsgroepen de vraag zal worden betrokken hoe een dergelijke screening wettelijk het beste kan worden vormgegeven en welke technische, uitvoerings- en financiële aspecten hieraan zijn verbonden. Kan al een indicatie worden gegeven van de omvang van de financiering van deze nieuwe systematiek? Komen de kosten geheel voor rekening van de overheid, of dragen ook de branches zelf een deel daarvan?

De leden van de PvdA-fractie delen de mening «dat de maatschappij steeds hogere eisen stelt aan de integriteit van personen waarvan anderen afhankelijk zijn». Deze leden vragen op welke beroepsgroepen het door de minister aangekondigde onderzoek zich zal gaan richten. Deelt de minister de mening van de aan het woord zijnde leden dat vooral voor beroepen die met kwetsbare personen te maken hebben, zwaardere eisen ten aanzien van screening nodig kunnen zijn? Deze leden denken daarbij aan beroepsgroepen die bijvoorbeeld te maken hebben met kinderen of personen met een verstandelijke beperking. Is voor dergelijke beroeps-

groepen een VOG altijd verplicht? Zo nee, acht de minister dit wel wenselijk voor bijvoorbeeld beroepen die te maken hebben met kinderen en/of personen met een verstandelijke beperking? Kan de minister hier nader op ingaan?

5. Overige

Hoewel enigszins buiten de orde van het onderwerp van de brief, vragen de leden van de CDA-fractie of de minister mogelijkheden ziet om taxichauffeurs op enigerlei wijze een rol te laten vervullen in het kader van het bevorderen van de veiligheid van burgers. Met name in de avond- en nachtelijke uren doen zij veelal waarnemingen en houden zij soms een klant die zij bij hun woning afzetten, of andere «alleen-over-straat-gaanden», nog even in de gaten. Hoe kijkt de minister aan tegen zo'n «taxi-alert»?

II. Reactie van de minister van Justitie